

IDŹ DO:

- Spis treści
- Przykładowy rozdział

KATALOG KSIĄŻEK:

- Katalog online
- Zamów drukowany katalog

CENNIK I INFORMACJE:

- Zamów informacje o nowościach
- Zamów cennik

CZYTELNIA:

- Fragmenty książek online

+ do koszyka

do przechowania

BESTSELLER

NOWOŚĆ

Helion Wydawnictwo

Wydawnictwo Helion
ul. Kościuszki 1c
44-100 Gliwice
tel. 032 230 98 63
e-mail: helion@helion.pl

e-mail: septem@septem.pl
redakcja: redakcjawww@septem.pl
informacje: o.księgarni.septem.pl

Jak wyszkolić psa? Patrz i ucz się!

Autor: Sarah Hodgson
Tłumaczenie: Olga Kwiecień-Maniewska
ISBN: 978-83-246-1940-5
Tytuł oryginału: Teach Yourself VISUALLY
Dog Training (Teach Yourself Visually)

Praca z psem – ćwiczenie po ćwiczeniu, zdjęcie po zdjęciu

- Przetestuj osobowość Twojego pupila
- Naucz się mówić w jego języku
- Wychowaj psa idealnego

W księgarniach możesz dziś znaleźć kilka niezłych książek na temat szkolenia psów, między innymi Trening psów dla bystrzaków, Pies. Szkolenie, pielęgnacja, przyjaźń czy Zaklinacz psów. Na czym zatem polega wyjątkowość podręcznika *Ucz się sam!*? Jako jedyny przemawia on do Ciebie obrazami. Jeśli chcesz mieć pewność, że wykonujesz wszystkie polecenia tak, jak należy, a Twój pupil układany jest poprawnie, szczególnie docenisz wartość tego wizualnego szkolenia. Patrząc na zdjęcia, uczyliśmy się znacznie szybciej niż podczas czytania opisów, a ponadto dłużej zapamiętujemy wiedzę zdobytą w ten sposób.

Zanim przejdziesz do szkolenia, dowiedz się koniecznie, co sprawia, że Twój pies jest szczęśliwy. Zdobądź bezcenne informacje na temat tego, jak myśli Twój nowy domownik, jak postrzega Ciebie i swoje otoczenie, jak komunikuje się z Tobą oraz jaką ma osobowość. Ta umiejętność spojrzenia z psiej perspektywy znacznie ułatwi Ci porozumienie z Twoim czworonożnym przyjacielem i sprawi, że trening zarówno Tobie, jak i jemu sprawi znacznie więcej frajdy.

Naukę czas zacząć

- Ćwiczenie w obecności bodźców rozpraszających.
- Przyzwyczajanie psa do kontaktów z dziećmi i innymi ludźmi.
- Nauka wykonywania poleceń słownych i wydawanych za pomocą gestów.
- Radzenie sobie z nieposłuszeństwem i w sytuacjach kryzysowych.
- Nauka dobrych manier, sztuczek oraz zabawa z psem.

Spis treści

rozdział 1

Jak psy widzą świat 14

Psy też mają osobowość	16
Test osobowości Twojego psa	17
Fachowe szkolenie	20

rozdział 2

Nauka mówienia po psiemu 22

Teoria dominacji	24
Zrozumienie psiej motywacji.	25
Grajcie w jednej drużynie	26
Zachęcaj, nie zniechęcaj	27
Interpretacja psiego języka	28
Interpretacja postawy ciała psa	32
Psie zmysły	34
Relacje przyczynowo-skutkowe	36

rozdział 3

Narzędzia szkoleniowe 38

Klatki, kojce i inne ograniczenia	40
Posłania	41
Zabawki i gryzaki	42
Branie miary na obrozę lub szelki	43
Obroże szkoleniowe	44
Smycze	47
Linki do ograniczania ruchliwości psa	49
Smycz szkoleniowa	50
Pomoce do nauki czystości	53
Inne niezbędne dodatki	54
Szkolenie klikerowe	56

rozdział 4

Zapobieganie problemom 58

Akceptowanie dotyku	60
Nauka dzielenia się miską i zabawką	62
Przerywanie psu snu	65
Przyzwyczajanie psa do dzieci	66
Przyzwyczajanie psa do różnych dźwięków	70
Radzenie sobie z domowymi hałasami	72

rozdział 5

Przed szkole dla szczeniąt — na naukę nigdy nie jest za wcześnie 74

Zaspokojenie potrzeb szczenięcia	76
Częściej mów „TAK” niż „NIE” i rób to jak najczęściej	77
Organizacja przestrzeni	78
Przyzwyczajanie szczenięcia do obroży i smyczy	80
Nauka chodzenia po schodach.	82
Nauka mówienia „Proszę”	83
Sygnał zniechęcający „E-E”	84
Zajęcie dla szczeniaka	85
Paluszek-wskaźnik.	86

rozdział 6

Materiał szkoły podstawowej 88

Magiczna piątka	90
Prowadzenie psa.	94
Zrozumienie pojęcia „NIE”.	95
Zniechęcanie do gryzienia za pomocą słowa „NIE”.	96
Inne zastosowania słowa „NIE”.	97
Wskaźnik.	98
„NOGA”.	100
„WARUJ”.	105
„DO MNIE”.	109
„STÓJ”.	113
„SIAD — ZOSTAŃ”.	115
„WARUJ — ZOSTAŃ”.	118
Wesoła mieszanka.	119

rozdział 7

Niewidzialna smycz 120

Ćwicz z psem umiejętność skupiania uwagi	.122
Wykorzystanie krótkiej smyczy	.124
Wprowadzenie pojęcia „NIE” bez smyczy	.125
Kiedy pies się wyłamuje	.126
Przypomnienie trzech etapów nauki komendy „DO MNIE”.	.127
Kiedy możesz zaufać psu, że wróci na wołanie?	.128
Unikaj nadużywania komendy „DO MNIE”	.129
Jak poradzić sobie z niedoskonałymi reakcjami na komendę „DO MNIE”?	.130
Ćwiczenie w obecności bodźców rozpraszających	.132
Ćwiczenia na smyczy automatycznej.	.134
Ćwiczenia na linie bezpieczeństwa.	.135
Ćwiczenia na długiej linie.	.136
Awaryjne warowanie.	.137
Zachowanie domyślne.	.139

rozdział 8

Socjalizacja plus 140

Ludzie	.142
Miejsca	.146
Inne psy	.148
Inne zwierzęta	.150
Różne przedmioty.	.152
Różne powierzchnie	.154
Stymulacja.	.155

rozdział 9

Zabawy i sztuczki 156

Uciekanie z przywołaniem	158
Aport dwiema piłkami	159
„IDŹ DO...”	160
Zabawka u nogi	161
Butelka na uwięzi	162
Kopanie butelki	163
Spontaniczne zachowania	164
Ukłon	165
„CZOŁGAJ SIĘ”	166
„PODAJ ŁAPE”	167
„HOP”	169
„KOŁO”	170
„PRZYNIĘŚ”	171
„DAJ”	172
„DAJ GŁOS” i „CI...”	173
„ZDECHŁ PIĘS”	174
„TURLAJ SIĘ”	175

rozdział 10

Dobrze wychowany towarzysz 176

Dobre maniere przy drzwiach	178
Kopanie (skoro już musisz...)	181
Powitanie	182
Nauka czystości	184
Podgryzanie	186
Gryzienie przedmiotów	188
Zasady dotyczące wchodzenia na meble	190
Wyjazdy	191

rozdział 11

Radzenie sobie w sytuacjach kryzysowych 192

Gonienie	194
Niszczanie przedmiotów w domu	198
Złap i uciekaj	199
Ciągnięcie na smyczy	200
Problemy z zachowaniem czystości	201
Znaczenie moczem	204
Gryzienie	205
Skakanie	206
Kopulowanie	208
Lęk separacyjny	210
Zjadanie odchodów	211
Siusianie z podniecenia	212
Nieśmiałość	213

dodatek **A**

Wybór odpowiedniej rasy 214

Wybór rasy dla osób, które nie mają psa	217
Wybór szczenięcia	218
Wybór starszego psa	221
Jak znaleźć psa lub szczeniaka?	222

dodatek **B**

Znalezienie fachowej pomocy 222

Wybór weterynarza	224
Znalezienie dodatkowej pomocy	225

dodatek

C

Codzienna opieka i pielęgnacja 228

Czesanie psa	230
Przycinanie pazurów i kąpiel	231
Zęby, oczy i uszy	232
Inne ważne czynności i techniki pielęgnacyjne	233
Sterylizacja i kastracja	235
Wybór sposobu karmienia	236
Różne rodzaje karmy	237

dodatek

D

Dzieci i psy — od przybycia do domu do codziennego życia 238

Przygotowanie na przybycie nowego dziecka	240
Dzieci i psy	242

Podziękowania dla modeli 244

Skorowidz 248

rozdział

2

Nauka mówienia po psiemu

W szkoleniu psa ważna jest umiejętność spojrzenia na świat z jego perspektywy. Pies nie postrzega świata ani Twojego działania tak, jak robią to ludzie. Tak naprawdę Twój pies postrzega Ciebie i Twoją rodzinę jako inne psy w swoim stadzie. To, jak pies komunikuje się ze światem, w jaki sposób się uczy i postrzega Twoje działania, jest tematem tego rozdziału.

A photograph of a dog, possibly a Jack Russell Terrier, lying on a plaid mat on a wooden floor. The dog is looking towards the right. In the foreground, there are several items: a red and white striped toy, a red cylindrical toy, a blue and white bowl, and a yellow tag on the dog's collar. The background is a blurred indoor setting with a window.

Teoria dominacji.	.24
Zrozumienie psiej motywacji.	.25
Grajcie w jednej drużynie	.26
Zachęcaj, nie zniechęcaj.	.27
Interpretacja psiego języka.	.28
Interpretacja postawy ciała psa	.32
Psie zmysły	.34
Relacje przyczynowo-skutkowe	.36

Teoria dominacji

Zanim nauczysz psa, by Ciebie słuchał, musisz zrozumieć, co go motywuje. Mimo że nie wyglądasz jak pies, Twój pies reaguje na Ciebie dokładnie tak, jakbyś nim był. Po swoich przodkach psy odziedziczyły zachowania związane z hierarchią stada, w którym jest jeden przewodnik, a reszta osobników mu się podporządkowuje. Szkolenie psów opiera się na tym instynkcie.

Kto tu rządzi?

Psy pochodzą od udomowionych wilków i wiele z ich instynktów społecznych pozostało takich samych. Wilki żyją w stadach o ustalonej strukturze i hierarchii społecznej, respektowanej przez wszystkich członków. Każde stado ma przewodnika, który jest odpowiedzialny za wszystkich jego członków. Przewodnikiem stada może być zarówno samiec, jak i samica. Przewodnik stada i jego partner tworzą razem *parę alfa*.

Kiedy przynosisz do domu nowego psa, najbardziej interesuje go, kto tu rządzi. Dlatego właśnie szkolenie jest tak ważne — i dla Ciebie, i dla psa. Większość psów woli się podporządkować, jednak jeśli Ty nie będziesz przewodnikiem stada, to one przejmą na siebie tę rolę. Psy, które uważają siebie za przewodnika stada, zazwyczaj wykazują jedno lub więcej z poniższych zachowań:

- szczekają lub trącają Cię łapą, by zwrócić na siebie Twoją uwagę,
- ignorują Cię lub uciekają, kiedy je wołasz do siebie,
- zachowują się niesfornie w towarzystwie,
- załatwiają się w niedozwolonych miejscach,
- ciągną na smyczy.

Te zachowania nie oznaczają, że pies jest „zły”, po prostu pokazują, że pies uważa, że do niego, jako do szefa stada, należy podejmowanie decyzji.

Zachowanie Twojego psa jest motywowane uwagą, jaką mu poświęcasz. Czas, który poświęcasz psu, jest najważniejszym punktem jego dnia, i dlatego zwierzę zrobi wszystko, byś je zauważył, nawet jeśli oznacza to rozrabianie.

Twoja uwaga jest dla psa wszystkim

Pies pragnie, byś poświęcał mu uwagę, i nie ma dla niego znaczenia, czy ta uwaga jest pozytywna, czy negatywna. Negatywna uwaga często postrzegana jest przez psa jako rodzaj konfrontacyjnej zabawy albo — co gorsza — wywołuje w nim strach. Jeśli będziesz na kogoś wrzeszczał dostatecznie głośno, to zacznie wyglądać na przestraszonego. To samo dotyczy psów. Możesz krzyczeć na psa, robić mu wyrzuty i łudzić się, że rozumie, że jesteś na niego zły. Tymczasem pies może zrozumieć Twoją frustrację zupełnie opacznie i nie być w stanie powiązać jej ze swoim zachowaniem. Co więcej, pies może postrzegać Twoje zachowanie jako rodzaj konfrontacyjnej zabawy i przez to zachowywać się jeszcze bardziej nie do opanowania.

Poniżej znajdziesz skalę uwagi, w której 1 oznacza sen, a 10 — zachowanie całkowicie nie do opanowania. Dla celów naszej dyskusji podzielimy skalę na dwie części: od 1 do 8, kiedy pies jest spokojny i zadowolony, i od 8 do 10, czyli zachowanie maniackalne, kiedy pies dosłownie nie potrafi się kontrolować. Jako szczenięta, wszystkie psy prezentują pełną skalę zachowań, w miarę dojrzewania jednak większość z nich uczy się kontrolować swoje impulsy.

Wiele osób skupia się na zachowaniach, które plasują się w drugiej części skali, rozpaczliwie usiłując jak najszybciej uzyskać kontrolę nad psem. Jednak krzyczenie, popychanie, chwytanie, zmuszanie psa do uległości to wszystko formy uwagi poświęcanej psu. Dlatego taka reakcja, zamiast uspokoić psa, jeszcze bardziej go pobudza, przez co jego zachowanie staje się bardziej intensywne lub zdarza się częściej. Pamiętaj: zachowanie, które sprawia, że poświęcasz psu najwięcej uwagi, jest tym zachowaniem, które pies będzie ciągle powtarzał. Twoim celem jest nauczenie psa, jak kontrolować swoje impulsy, tak by jego zachowanie mieściło się w sferze od 1 do 8 (spokojnej i cywilizowanej).

Grajcie w jednej drużynie

Niezależnie od tego, czy przystępujesz do lektury tej książki jako właściciel szczeniaka, czy dorosłego psa, który ma już ustalone nawyki, pomyśl o szkoleniu jako o przedsięwzięciu zespołowym. Pies jest najmłodszym członkiem Twojej drużyny, który zaakceptuje panujące w niej reguły i Twoje oczekiwania, jeśli będziesz mu je w stanie przekazać w sposób dla niego zrozumiały.

Bądź kapitanem zasługującym na szacunek

Musisz być kapitanem swojej drużyny. Do Ciebie, jako do kapitana drużyny, należy zorganizowanie czasu i przestrzeni swojemu psu. Pies musi wiedzieć, jak ma się zachować w danej sytuacji: gdzie może się załatwić, co wolno mu gryźć, co ma robić, gdy jecie posiłek albo przyjmujecie gości. Poświęć chwilę na przypomnienie sobie kapitana drużyny lub trenera, którego podziwiasz. Takim właśnie przywódcą powinieneś się stać dla swojego psa. Opracuj plan szkolenia, postaraj się w jasny sposób przekazać go psu (tak by wiedział, jak ma się zachować i gdzie pójść w danej sytuacji) i zachowaj cierpliwość, kiedy pies jest zdezorientowany lub zaczyna rozrabiać. To Ty jesteś kapitanem drużyny — do Ciebie należy uczenie i zachowanie zimnej krwi.

WSKAZÓWKA

Czasami będziesz odczuwał frustrację, a może nawet złość na swojego psa. Tak naprawdę najtrudniej jest kontrolować siebie, nie swojego psa. Wybuchy złości przynoszą niestety więcej szkody niż pożytku, ponieważ albo przerażają psa, albo wprawiają go w jeszcze większe podekscytowanie, przez co niczego się on nie uczy. Wykorzystaj techniki rozwiązywania problemów, opisane w tej książce. Trzymaj psa na smyczy, by móc go nadzorować, albo zamknij go w spokojnym miejscu ze smaczną kością, by pozwolić Wam obojgu ochłonąć.

Przypomnij sobie drużynę lub grupę, której byłeś członkiem. Czy lubiłeś swojego instruktora czy szefa? Czy ta osoba ciągle Cię krytykowała, czy też chwaliła za Twój wysiłek? Jako kapitan swojego psa zachowuj się tak, jak szef, którego chciałbyś słuchać.

Zasada 5:1

Postaraj się spojrzeć na swoje życie z psiej perspektywy i zachowaj cierpliwość, szkoląc go. Pies nie rozumie różnicy pomiędzy patykiem, a drewnianą nogą krzesła. Może mu się wydawać, że jego zadaniem jest obrona domu przed intruzami, nawet jeśli „intruzem” jest krewny przychodzący z wizytą. Kiedy pies ciągnie na smyczy tak, że mało nie wyrwie Ci rękę, to naprawdę jest podekscytowany widokiem innego psa. Zastanów się nad tym, jak pies postrzega daną sytuację, i wykorzystaj ćwiczenia opisane w tej książce, by wprowadzić psa na drogę dobrego zachowania.

Dobry przywódca częściej zachęca, niż zniechęca. Przyjmij zasadę 5:1, to znaczy, że powinieneś mówić „DOBRY PIES” 5 razy na każde użycie słowa „NIE”. Skupiając się na dobrym zachowaniu psa, sprawisz, że będzie on zadowolony z siebie i bardziej skłonny do współpracy. Wykonując ćwiczenia opisane w tej książce, będziesz początkowo używał smakołyków i zabawek, by zmotywować swojego psa, jednak nigdy nie powinieneś zapominać o pochwałach, zarówno fizycznych, jak i werbalnych.

WSKAZÓWKA

Bardzo ważne jest, by komendę wypowiadać tylko raz i nie powtarzać jej. Powtarzanie komendy utrudnia psu zrozumienie, o co chodzi, i spowalnia naukę. Powtórzenie komendy „DO MNIE” lub „SIAD” to tak, jakby ktoś prosił Cię, żebyś podał „KECZUP, KECZUP, KECZUP”.

Interpretacja psiego języka

Język Twojego psa — nazwijmy go psim — nie składa się z myśli, twierdzeń, wniosków czy kontemplacji. Psi składa się z dokonywanych pod wpływem chwili wyborów i interpretacji. Twój pies polega głównie na trzech sposobach komunikowania się: kontakcie wzrokowym, mowie ciała i tonie głosu.

Kontakt wzrokowy

Podobnie jak ludzie, psy w naturalny sposób spoglądają na przywódcę w poszukiwaniu wskazówek. Przewodnik stada zawsze znajduje się w zasięgu wzroku.

Pierwsze pytanie, które powinieneś sobie zadać, to: czy częściej spoglądasz na psa niż on na Ciebie? Jeśli tak, pies może interpretować uwagę, jaką mu poświęcasz, jako poszukiwanie przewodnika stada. W ciągu następnych 24 godzin zapisuj, ilekroć przyłapiesz się na patrzeniu na psa.

Przez większość czasu pies skupia się na Twojej twarzy. Pies doskonale wie, kiedy na niego patrzysz, i zapamiętuje, w jaki sposób może zwrócić na siebie Twoją uwagę. Jeśli będziesz patrzył na psa, kiedy zachowuje się w odpowiedni sposób, nauczysz się powtarzać to zachowanie.

Zapamiętaj sobie: „Dostajesz to, na co patrzysz”. Skupiaj się na psie w tych momentach, w których zachowuje się odpowiednio.

Mowa ciała

Pies reaguje na mowę ciała podobnie, jak Ty. Spokojna, zdecydowana postawa zdradza wewnętrzną pewność siebie i wzbudza szacunek. Postawa przykurczona, uniżona, zdradza albo strach, albo brak poczucia bezpieczeństwa. Gorączkowe wymachiwanie rękoma to oznaka wewnętrznego chaosu albo szalonej zabawy.

Kiedy jesteś ze swoim psem, upewnij się, że Twój język ciała we właściwy sposób przekazuje Twoje intencje. Kiedy szkolisz psa lub starasz się kontrolować jego zachowanie, stań prosto i odpręż się. Pies będzie Cię szanował, jeśli będziesz się zachowywał z godnością.

Uwaga: jeśli masz dzieci, naucz je, by stały prosto, wydając psu polecenia. Wyprostowana postawa ciała zdradza pewność siebie, podczas gdy pochylanie się jest często postrzegane jako zaproszenie do zabawy. Dla ułatwienia nazwiemy tę pozycję *Pozycją Pawia*.

Jeśli bawisz się z psem lub czule go głaszczesz, możesz obniżyć się do poziomu psa. Jeśli jednak pies zacznie zanadto się ekscytować lub podgryzać Cię w zabawie, wstań, by przypomnieć psu o swoich rozmiarach i znaczeniu.

Oprócz Twojej postawy ciała dla psa istotne jest też to, gdzie stoisz w relacji do niego. Jeśli stoisz przed psem, to jesteś przewodnikiem stada. Jeśli stoisz za psem, jesteś postrzegany jako osobnik podporządkowany. Zwróć na to uwagę, kiedy pies jest podekscytowany, albo gdy znajdziecie się w nowym miejscu. Jeśli będziesz szedł przed psem, będzie on spokojniejszy, ponieważ zajmiesz wtedy pozycję lidera, przewodnika i obrońcy. Jeśli tego nie zrobisz, pies może spróbować przejąć tę rolę i stać się agresywny lub nadpobudliwy.

CIĄG DALSZY NA NASTĘPNEJ STRONIE

Interpretacja psiego języka *(kontynuacja)*

Ton głosu

Psy używają tonu głosu do porozumiewania się. Wysokie skomlenie sygnalizuje lęk lub poufałość, niskie szczeknięcie jest niczym rozkaz, a głośne warczenie lub szczekanie jest często ostrzeżeniem lub zaproszeniem do zabawy.

Pies reaguje też oczywiście na ton Twojego głosu. Komendy wypowiedziane spokojnym, pewnym głosem zwrócą uwagę psa i wyrobią w nim nawyk szukania wskazówek u Ciebie. Pomyśl o swoich komendach jako o krótkich, szybkich szczeknięciach.

Miękki, łagodny ton głosu, jak również wysokie piski lepiej sprawdzają się, gdy chcesz nagrodzić psa, a nie pokierować nim. Psy interpretują wysokie, podekscytowane głosy jako zaproszenie do zabawy lub lęклиwe popiskiwanie, dlatego zachowaj ten ton głosu na czas zabawy lub pieszczoł.

Krzyk jest jak szczekanie na psa. O ile pies nie jest chory psychicznie, raczej nie będzie pędził do drugiego i szczekał mu prosto do ucha. Jeśli Ty robisz coś podobnego, jest to dla psa szczególnie dezorientujące, ponieważ to właśnie do Ciebie pies chce się zwrócić, gdy coś go przestraszy. Nie wrzeszcz na psa. Nie pomoże to w szkoleniu, ani nie umocni Waszej więzi. Wiele psów wygląda na przestraszone, kiedy ktoś na nie krzyczy, nie ma w tym jednak żadnego zrozumienia, a jedynie czysty lęk.

Pies reaguje na ton Twojego głosu, nie na słowa. Gdy powtórzysz komendę wiele razy, pies w końcu nauczy się kojarzyć dźwięk danego słowa z czynnością, którą ma wykonać.

Kierunek wypowiedzanych słów jest również ważny. Jeśli patrzysz wprost na psa i powtarzasz komendy, pies może się poczuć przytłoczony. Kiedy pies się bawi lub swobodnie biega, nie obserwuje Cię tak uważnie. Wydając komendę, odwróć się w przeciwnym kierunku albo zadrzyj głowę do góry. Pobudzi to ciekawość psa i sprawi, że szybciej na Ciebie spojrzy.

Wzajemne psie interakcje

W ramach nauki języka psiego obserwuj dwa psy, najlepiej w zbliżonym wieku. Jeśli psy się znają i są zaprzyjaźnione, to z pewnością mają już jakiś ustalony wzorzec wspólnej zabawy i kontaktów. Jeśli nie, zapoznaj je ze sobą na neutralnym terytorium.

Najpierw zwróć uwagę na ich oczy. Który pies patrzy na drugiego? Prawdopodobnie jeden z psów będzie uważnie obserwował drugiego i podążał za nim.

Następnie zwróć uwagę na ich postawę ciała. Odprężona oznacza, że wszystko jest w porządku. Jeśli psy wydają się napięte, to dlatego, że starają się ustalić, kto tu rządzi. Ten, który przewróci się na grzbiet lub ugnie łapy, oznajmia drugiemu: „Możesz przewodzić”. Jest to postawa podporządkowania. Zwróć uwagę, że pies, który jest przewodnikiem stada, często kładzie głowę lub łapy na grzbiecie drugiego.

Niektóre psy są bardziej wokalne niż inne. Szczekanie i warczenie może być sposobem na potwierdzenie swojego przewodnictwa, podczas gdy zabawowe skowyty oznaczają podporządkowanie. Krótkie, szybkie szczeknięcia to często polecenia.

Interpretacja postawy ciała psa

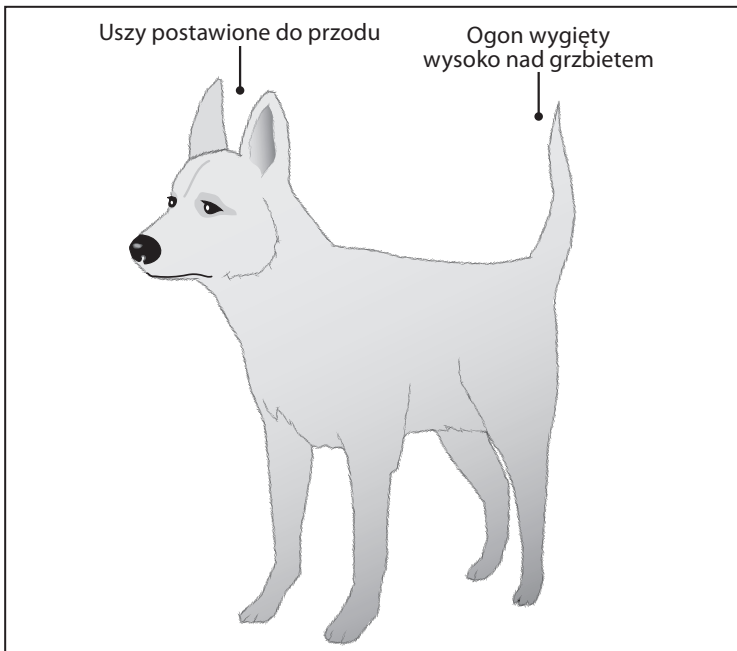
Odczytanie postawy ciała psa może być łatwiejsze niż kontrolowanie własnej. Starając się zrozumieć, czego doświadcza Twój pies, zwróć uwagę na jego uszy, ogon, pysk, postawę ciała i oczy.

USZY:

- sztywno postawione do przodu = postawa asertywna, dominująca;
- położone płasko do tyłu = silny strach;
- poruszające się od przodu do tyłu = skupienie na otaczających dźwiękach;
- wygięte do tyłu = podporządkowanie, zaproszenie do zabawy;
- swobodnie zwisające = odprężenie.

OGON:

- wygięty w łuk wysoko nad grzbietem = czujność, dominacja;
- podkulony pod siebie = lęk, podporządkowanie;
- uniesiony odrobinę ponad linię grzbietu = czujność, lecz przy nastawieniu przyjaznym i otwartym;
- noszony nisko = ostrożność, podporządkowanie;
- szybkie merdanie nad grzbietem = pobudzenie, dominacja, przygotowanie do próby sił;
- machanie ogonem opuszczonym nisko między tylne łapy = silny strach, podporządkowanie;
- szerokie, swobodne machanie ogonem trzymanym tuż nad linią grzbietu = przyjazne nastawienie, ciekawość, akceptacja.

Uszy psa wskazują na pewność siebie i dominację, co potwierdza również wysoko uniesiony ogon, zdradzający też czujność.

PYSK:

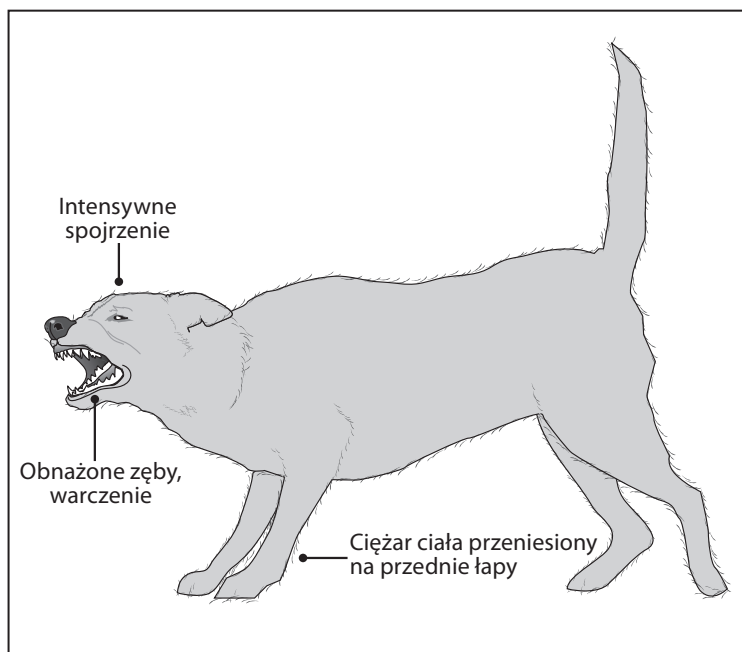
- zaciśnięte szczęki = warczenie, wyzwanie;
- wargi odciągnięte do tyłu = podporządkowanie, strach;
- ziajanie z otwartym pyskiem = zabawa, śmiech, powitanie;
- uśmiech z pokazaniem zębów = uśmiech.

OCZY:

- bezpośrednie spojrzenie = wyzwanie, dominacja;
- odwracanie wzroku = podporządkowanie, oziębłość;
- spojrzenie skierowane w dół = podporządkowanie.

POSTAWA CIAŁA:

- rozciągnięcie się = odprężenie;
- ukłon = podporządkowanie, zachęta do zabawy;
- przeniesienie ciężaru ciała na przednie łapy = dominacja;
- przeniesienie ciężaru ciała na tylne łapy = podporządkowanie;
- zjeżenie sierści na karku = agresja lub poczucie zagrożenia;
- znieruchomienie w skróconej postawie = bierne podporządkowanie się;
- obniżenie się, szybkie machanie opuszczonym nisko ogonem = aktywne podporządkowanie się;
- wskakiwanie i kopulowanie = dominacja;
- uniesiona łapa = podporządkowanie lub zaproszenie do zabawy.

Pies obnaża zęby, warczy, jednocześnie intensywnie się wpatrując, co oznacza, że jest gotowy przyjąć wyzwanie. Zwróć uwagę na przeniesienie ciężaru ciała na przednie łapy, co znamionuje dominującą postawę ciała.

Pies polega na swoich pięciu zmysłach, by zrozumieć, co się dzieje w jego otoczeniu. Zrozumienie tego pozwoli Ci lepiej zrozumieć swojego psa. Czytając, pamiętaj, że niezależnie od tego, jak bardzo kochasz swojego psa — i jak bardzo on kocha Ciebie — pies to nie człowiek. Postrzega świat zupełnie inaczej. Poznanie sposobu, w jaki pies odkrywa świat i bada otoczenie, ułatwi Ci bycie lepszym nauczycielem dla niego.

WĘCH

Węch jest najsilniejszym spośród psich zmysłów, wiele tysięcy razy bardziej czułym niż ludzki węch. Pies nosem „widzi” otoczenie. Jeśli pozwolisz psu obwąchać nieznaną przedmiot (na przykład miotłę, lekarstwo czy ręcznik), to będzie się czuł pewniej. Pozwól też psu obwąchać nowe miejsce, na przykład gabinet weterynarza czy dom znajomego, zanim zaczniesz ocze-kiwać, że pies poświęci Ci całą swoją uwagę.

WZROK

Wzrok nie należy do najsilniejszych psich zmysłów. Ogólnie rzecz biorąc, psy są krótkowidzami, kiepsko rozróżniającymi kształty i ruch. Niemniej jednak pies widzi niemal równie dobrze w nocy, co w dzień.

Pies wykorzystuje węch, by zidentyfikować dany przedmiot. Widząc nieznaną obiekt, pies może na niego szczekać i zachowywać ostrożność — potrzebuje go obwąchać, by się z nim zapoznać i poczuć się pewniej.

Psy wykorzystują jednak wzrok w relacji z ludźmi. Pies będzie patrzył na Ciebie, szukając wskazówek, i skupiał się na Tobie, kiedy będziesz mu wydawał komendy.

Przykłąknij i raz dziennie spojrzij psu głęboko w oczy. Poczekaj, aż odwróci wzrok. Jeśli spotkasz obcego psa, unikaj patrzenia bezpośrednio na niego, ponieważ może on to odebrać jako rzucone mu wyzwanie i zaatakować Cię.

SŁUCH

Słuch psa jest znacznie lepszy niż ludzki i psy potrafią słyszeć dźwięki, których Ty nie słyszysz. Zmysł słuchu pozwala psu pilnować otoczenia. W domu może panować zupełna cisza, a pies nagle zaczyna szczekać niczym oszalały. Najwyraźniej coś usłyszał i stara się zawiadomić wszystkich o obecności intruza. Możesz nauczyć psa, by nie szczekał na każdy dźwięk lub szybko się uciszał, pamiętaj jednak, że szczekanie jest normalną reakcją na nietypowe dźwięki.

Pies będzie odbierał słuchem Twoje polecenia. Nigdy nie krzycz na psa, ponieważ pies odbiera to jako szczekanie. Jeśli będziesz wrzeszczał na psa, ten może się przestraszyć lub zacząć odszczekiwać — to tak, jakbyś włączył zestaw stereo na pełen regulator.

DOTYK

Kiedy dotykasz psa, może on to zrozumieć na jeden z trzech sposobów:

- jako czułość i troskę,
- jako zaproszenie do zabawy,
- jako atak.

Delikatne dotknięcia pomogą psu uspokoić się i zrelaksować. Drapanie lub podszczypywanie może być odebrane jako zachęta do zabawy — to odpowiednik psiego delikatnego podgryzania i szczypania zębami.

Szyja i gardło psa są szczególnie wrażliwe i dotknięcie ich zniechęca lub mocne złapanie może być odebrane jako atak. Uważaj, głaszcząc i dotykając nieznanego psa w tych miejscach, ponieważ może on to odebrać jako wyzwanie lub próbę ataku.

SMAK

Psi zmysł smaku nie należy do szczególnie wyrafinowanych. Pies nie przeżuwa jedzenia, oddziera duże kawałki i przełyka je. Nie trawi również pożywienia tak dobrze, jak my. Staraj się nie zmieniać psu diety. Nie zostawiaj czekolady w miejscu, w którym pies mógłby się do niej dostać. Jest dla niego trująca i może go nawet zabić!

Pies nie jest w stanie strawić wielu rzeczy, które mogą jeść ludzie. Karm psa zawsze w taki sam sposób i nie dawaj mu pokarmów zawierających cukier.

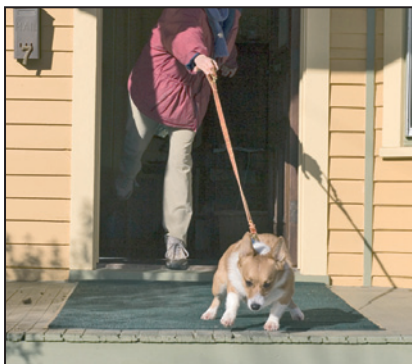

Relacje przyczynowo-skutkowe

Na podstawie tego, co następuje po określonym zachowaniu, pies uczy się, które zachowania warto powtarzać. Jeśli pies Cię popchnie, skacząc na Ciebie, to zrobi to znowu, ponieważ w jego oczach przepychanki są formą zabawy. Jeśli natomiast przytrzymasz smakołyk nad głową psa, a gdy pies podskoczy, zabierzesz go i poczekaś spokojnie, aż pies usiądzie, zanim go nagrodzisz, to nauczysz psa, by siadał, gdy czegoś chce. To samo dotyczy wielu innych zachowań.

Kontroluj reakcje swojego psa

Jeśli Twój pies gorączkuje się przy drzwiach, a Ty pozwalasz mu pędem wypadać na zewnątrz, to właśnie w taki sposób będzie przechodzić przez wszystkie drzwi. Musisz nauczyć go grzecznego CZEKANIA przy drzwiach, aż usłyszysz komendę „DOBRCZE”. Dzięki temu w przyszłości będzie się odpowiednio zachowywał przy przechodzeniu przez drzwi.

Złe zachowanie

Prawidłowe zachowanie

Czy Twój pies staje się bardzo podekscytowany na widok innego psa? Jeśli pozwolisz mu ciągnąć się do innego psa i witać się z nim w nieopanowany sposób, to nie będziesz mieć nad nim kontroli, gdy będzie bez smyczy. Zamiast tego musisz nauczyć psa chodzenia przy nodze na komendę („NOGA”) i bawienia się dopiero po usłyszeniu komendy zwalniającej „BIEGAJ”.

Prawidłowe zachowanie

Czy na widok Twoich bawiących się dzieci pies szaleje, zaczyna je podszczypywać i podgryzać? Szybkie ruchy dzieci i ich wysokie głosy działają na psa bardzo pobudzająco. Jeśli zaczniesz się złościć, pies uzna Cię za kolejnego uczestnika tej wspaniałej zabawy. Zamiast tego musisz powtarzać z psem ćwiczenia (przedstawione na stronie 66), które nauczą go hamować swój entuzjazm.

Złe zachowanie

Prawidłowe zachowanie

Czy Twój pies zabiera różne należące do Ciebie przedmioty, usiłując Cię skłonić do gry w berka? To, z dawien dawna, ukochana psia zabawa, zwłaszcza jeśli dajesz się na nią namówić. Zamiast tego musisz nauczyć psa oddawania przedmiotów na komendę „PUŚĆ” — pies może przynieść przedmiot do Ciebie lub stanąć i poczekać, aż mu go zabierzesz.

Złe zachowanie

Prawidłowe zachowanie

WSKAZÓWKA

Jeśli patrzysz na psa, gdy szczeka, skacze, trzyma w pysku but albo włazi na blat kuchenny, to będzie on powtarzać te zachowania, by zwrócić na siebie Twoją uwagę. Nie ma znaczenia, jak bardzo będziesz się przy tym wściekał, ponieważ psy nie rozumieją ludzkiej frustracji, a z czasem mogą na nią reagować lękiem lub agresją. Mogą też zinterpretować takie zachowanie jako rodzaj zabawy lub zazdrość o zdobycz.